หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
คำสำคัญ	ปัญหากฎหมาย / สินค้าที่ไม่ปลอดภัย
ชื่อนักศึกษา	มารยาท บุญดา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ โชคเหมาะ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.พูนผล เตวิทย์
ระดับการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะ	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
พ.ศ.	2552

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิวัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎี และหลักกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ทั้งของต่างประเทศและของประเทศไทย เนื่องจากพระราชบัญญัติความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 กำลังจะมีผลบังคับใช้ในเดือนกุมภาพันธ์ 2552 นี้ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ถูกตราขึ้นภายใต้แนวคิดที่ต้องการแก้ไขปัญหาในเรื่องการให้ความคุ้มครองและให้การเยียวยาแก่ผู้เสียหายจากการใช้สินค้าที่ไม่ปลอดภัยเพราะกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นกฎหมายลักษณะละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งมีพื้นฐานของหลักความผิดโดยกำหนดให้โจทก์มีภาระการพิสูจน์ความจงใจหรือประมาทเลินเล่อของจำเลย ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ยากเพราะกระบวนการผลิตและจำหน่ายสินค้าในปัจจุบันมีความสลับซับซ้อน ทั้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสินค้าและกระบวนการผลิตก็อยู่ในความรู้เห็นของผู้ผลิตฝ่ายเดียว

ส่วนหลักความรับผิดทางสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะซื้อขาย ซึ่งได้แก่ ความรับผิดเพื่อความชำรุดบกพร่องก็มุ่งคุ้มครองเฉพาะความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตัวทรัพย์สินที่ซื้อขายกันเท่านั้น ไม่ได้คุ้มครองไปถึงความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินอื่นนอกจากตัวทรัพย์ที่ชำรุดบกพร่องนั้นเอง ทั้งมีผลใช้บังคับระหว่างคู่สัญญาตามสัญญาซื้อขาย คือผู้ซื้อและผู้ขายเท่านั้น ขณะที่กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคของไทย คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 ก็ไม่ได้กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค แม้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจะมีอำนาจดำเนินคดีแทนผู้บริโภคในทางแพ่งได้ แต่การฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้บริโภคก็ใช้หลักการของการดำเนินคดีละเมิดทั่วไป จึงไม่อาจให้การเยียวยาแก่ผู้เสียหายได้อย่างเป็นธรรม ส่วนกฎหมายควบคุมสินค้าบางชนิดที่มีลักษณะเป็นกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2510 ก็เป็นกฎหมายควบคุมเฉพาะสินค้าที่เป็นวัตถุ

SPU CHONBURI

อันตรายเท่านั้น ส่วนกฎหมายอาหารและกฎหมายยา ก็เป็นเพียงบทบัญญัติที่กำหนดเรื่องการขอใบอนุญาตสำหรับผลิตและจำหน่ายโดยไม่ได้กำหนดความรับผิดทางแพ่ง ซึ่งหลักกฎหมายดังกล่าวนี้จึงต่างมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถให้ความคุ้มครองและเยียวยาแก่ผู้เสียหายได้เท่าที่ควร

ผู้เขียนจึงเห็นด้วยกับการที่ประเทศไทยมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 เช่นเดียวกับหลายๆ ประเทศที่มีกฎหมายดังกล่าวนี้บังคับใช้มานานแล้ว เพื่อเป็นการอุดช่องว่างหรือเป็นมาตรการเสริมกับกฎหมายเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้การเยียวยาความเสียหายแก่ผู้บริโภคได้อย่างเป็นรูปธรรมขึ้น

กฎหมายว่าด้วยความรับผิดที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ.2551 นี้ เป็นการนำหลักความรับผิดโดยเคร่งครัดมาใช้บังคับเพื่อบรรเทาภาระแก่ผู้เสียหายในการพิสูจน์ถึง “ความผิด” ของผู้ผลิตหรือผู้ขายสินค้าเพราะผู้เสียหายในคดีประเภทนี้มักเป็นฝ่ายเสียเปรียบในเรื่องการนำสืบถึงข้อเท็จจริง หรือข้อมูลทางเทคนิคที่ซับซ้อนในการผลิตสินค้าที่บุคคลทั่วไปไม่อาจเข้าใจได้ กฎหมายนี้จึงกำหนดหลักการใหม่ให้ผู้ผลิตหรือผู้ขายเป็นฝ่ายนำสืบอธิบายถึงข้อมูลและข้อเท็จจริงเหล่านั้นแทนและหลักการสำคัญอีกประการของกฎหมายนี้ก็คือ การกำหนดให้บุคคลที่อยู่ในสายการผลิตจนถึงการจำหน่ายสินค้าเป็นผู้ต้องรับผิดชอบทั้งหมด เนื่องจากเห็นว่าผู้ผลิตอยู่ในฐานะที่จะป้องกันไม่ให้สินค้าไม่ปลอดภัยออกสู่ท้องตลาดได้ดีที่สุด ส่วนผู้ขายก็อยู่ในฐานะผู้ได้รับประโยชน์จากการขายสินค้าจึงมีสถานะทางการเงินที่พอจะรับภาระความเสี่ยงต่อความเสียหายเหล่านี้ได้ พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงถือเป็นกลไกสำคัญและการคุ้มครองผู้บริโภคจากการใช้สินค้าที่ไม่ปลอดภัย และมีบทบาทในเชิงป้องกันหรือยับยั้งมิให้เกิดความเสียหายขึ้นมาอีก

แต่อย่างไรก็ดี จากการศึกษาพบว่ายังมีบทบัญญัติบางประการของกฎหมายฉบับนี้ที่ยังอาจมีปัญหาในทางปฏิบัติหรืออาจเป็นอุปสรรคต่อการเยียวยาผู้เสียหาย จึงได้นำเสนอไว้เป็นแนวทางในการที่จะปรับปรุงกฎหมายนี้ต่อไปได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับ “สินค้า” ที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนี้ ซึ่งยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควรจึงควรให้รวมถึงการให้บริการต่างๆ ด้วยเพราะปรากฏว่ามีการให้บริการหลายประเภทอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภคได้ เช่น สวนสนุก การเสริมความงาม เป็นต้น

2. ปัญหาเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “ผู้บริโภค” และ “ความเสียหาย” ที่ยังไม่มีบทนิยามที่ชัดเจนในส่วนของคำว่า “ผู้บริโภค” ส่วน “ความเสียหาย” ที่ไม่รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยก็เป็นข้อกำหนดที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการซื้อขายสินค้าของสังคมไทยที่ยังมีการนำสินค้าที่ชำรุดบกพร่องมาค้ากำไรอยู่มาก

3. ปัญหาเกี่ยวกับเหตุแห่งการหลุดพ้นความรับผิดของผู้ประกอบการในประเด็นที่ว่าผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัยแล้วผู้เสียหายยังใช้สินค้านั้นอีก ทำให้

SPU CHONBURI

ผู้ประกอบการหลุดพ้นความรับผิดไปได้ ซึ่งเป็นข้อกฎหมายที่ต้องอาศัยการตีความและปฏิบัติได้ยาก สมควรที่จะมีการแก้ไขให้ชัดเจนขึ้นกว่านี้

4. ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจการฟ้องคดีก็ไม่สมควรจะจำกัดอยู่เฉพาะคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคหรือสมาคมที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภครับรองแล้วเท่านั้น แต่ควรเปิดโอกาสให้องค์กรอื่นๆ ที่มีศักยภาพ เช่น สภาทนายความ เข้ามาใช้อำนาจฟ้องคดีแทนผู้เสียหายได้โดยได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมด้วย

5. ปัญหาเกี่ยวกับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายที่กำหนดให้ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริง เป็นค่าเสียหายในเชิงลงโทษเพื่อไม่ให้มีการกระทำผิดพลาดอย่างเดิมซ้ำอีก ดังนั้น จึงควรให้มีการกำหนดค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้เพิ่มขึ้นอีก

6. ปัญหาเกี่ยวกับอายุความในการฟ้องคดีที่กำหนดไว้ที่ 10 ปี ก็ควรขยายออกไปอีกเพื่อให้สามารถคุ้มครองผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น เพราะมีกรณีที่อันตรายจากสินค้าบางประเภทสามารถส่งผลกระทบไปสู่ลูกหลานได้ ซึ่งใช้เวลายาวนานกว่า 10 ปี

7. ปัญหาเกี่ยวกับที่มาของเงินค่าชดเชยความเสียหายซึ่งเสนอให้มีการจัดตั้งในรูปแบบของกองทุนขึ้น เพื่อให้การชดเชยเยียวยาความเสียหายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพขึ้น โดยอาจให้ผู้ประกอบการมีส่วนในการสมทบเงินในกองทุนนี้ได้

กฎหมายฉบับนี้แม้จะเป็นเรื่องใหม่แต่ก็นับว่าเหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในยุคบริโภคนิยมนี้เพื่อให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ถูกเอารัดเอาเปรียบมาเป็นเวลานาน และจะเป็นการกระตุ้นให้ฝ่ายผู้ประกอบการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและปลอดภัยมากขึ้น อันจะส่งผลให้สินค้าไทยมีมาตรฐานมีคุณภาพมากขึ้นอันจะส่งผลดีต่อประเทศโดยรวมต่อไป

SPU CHONBURI

Thesis Title	Legal Problems Concerning on Unsafe Products
Keyword	Legal Problems / Unsafe Products
Student	Marayart Boonda
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Poom Chokmoh
Thesis Co-advisor	Dr.Phoonphol Thevit
Level of Study	Master of Laws
Faculty	Graduate School, Sripatum University Chonburi Campus
Year	2009

ABSTRACT

The main objectives of this thesis are to study development, concept , theory and the principle of laws regarding the responsibility for damages from the unsafe products both in and outside the country. This is because the Act about the responsibility for the damages from the unsafe products B.E. 2551 will be effective in February 2552. This law is enacted under the concept to solve the problem on protecting and curing those who are greatly affected from the unsafe products because the laws being currently exercised such as the contumacy law according to the civil and commercial code based on the wrongdoings that the plaintiffs have the full rights to prove the intention or negligence of the defendant are, in real practice, very difficult to be enforced, for the process of both producing and selling the products of the present day is in great complexity irrespective of the facts on the products or the process of their produce. Such a deed solely depends on the manufacturers' parties.

In case of the principle of the responsibility of contract according to the civil and commercial code regarding buying and selling, the responsibility for the damages and the defects is specifically aimed at protecting the damages from only the products bought and sold , but not doing for those to life, body and other assets at all, except for the damaged and ruined products as above – mentioned only. Moreover, such a law is enforced between the partners of contract for buying and selling – only the buyers and the sellers. Contrarily, the law for protecting the Thai consumers – the Act for Protecting Consumers B.E. 2522 is not specified to the relations between the manufacturers and the consumers. Though the committee on the consumers has power to take civil action on behalf of the consumers, the means for suing a lawsuit to claim compresation for

SPU CHONBURI

the damages instead of the consumers is still based on the criteria of a common civil case, so the affected consumers are unfairly treated. Also, the law enforced for controlling some products such as the Act on Harmful Materials B.E. 2510 is just only the law used for controlling only the harmful products. Similarly, the laws regarding the food and the medicine is also just only the provisions specified a means for asking for a permission book to produce and distribute the products, but not specified for the civil responsibility. It is , because of this, said that the aforesaid laws, due to their different limitation, cannot be entirely enforced to protect and cure the damaged consumers as hoped.

The writer of this research agrees with the law about the responsibility for the damages from the unsafe products B.E.2551 being presently enforced as in many countries where the law like this has been enforced for a long time in order to block the loopholes of the laws or to be the supplementary meansure of the existing old laws for concretely curing the affected consumers.

This law about the responsibility for the damages from the unsafe products B.E. 2551 is bringing the strict principle of responsibility to enforce to alleviate the burden of the affected consumers to prove "The Offences" of the manufacturers or the products sellers, since most of the affected consumers in the case like this are disadvantaged in terms of bringing witness or evidence to court or the complex data of technology in producing the products that the people in general are difficult to understand. According to this law, the new principle is set up, that is to say, the manufacturers or the sellers have to bring witness or evidence to court instead. Another key principle of this law is that those who are in charge of the produce line to the products sale are entirely responsible, as the manufacturers are the ones who can prevent the unsafe products from being sole in markets best . At the same time, the sellers are also the ones who receive direct benefits from selling the products; consequently, their financial status is stable enough to bear the risky burden of these damages. This Act is therefore regarded as the main mechanism for protecting the consumers from the unsafe products and also plays a key role to prevent or halt the damages not to be incurred.

However, it is, after studying, found that there are still some provisions of this law that are inconvenient in practice or in curing the affected consumers, so the writer presents the ways for improving this law as follows:

SPU CHONBURI

1. for the problem regarding "The Products" under the controlling of this law, it is not sufficiently covered with that of other products, especially about various services. This is because there are currently many kinds of services that are harmful to the consumers such as amusement parks and beauty surgery etc.

2. for the problem over the meaning of the words "Consumers" and "Damages", it is vague in terms of their contexts , in particular for the term "Consumers". As for "Damages" , they are not meant to the damages of the unsafe products, so the law like this is not in line with the condition of buying and selling the products in the Thai society because most of the Thai people like to bring the damaged products to trade for seeking benefits.

3. for the problem about the manufacturers who are not punished or far away from their responsibility to the consumers, it is generally well – knows that manufacturers like to make an excuse why the consumers consume the unsafe products, though the consumers know so. In doing so, the manufacturers go far from their responsibility to their consumers. This law, before being enforced in any cases, has to be interpreted and is difficult to enforce in practice, so this law should be ameliorated clearer than now.

4. for the problem on the power of suing a lawsuit, it should not be limited for the committee on protecting the consumers or the associations that are quaranted by the committee only. In turn, other organizations with much potential such as the Council of Lawyers should be given a chance to have the rights to sue a lawsuit instead of the affected consumers without paying fee.

5. for the problem about the compensation of the damages, such compensation is originally set not more than two times of the real compensation to be paid, and that is punishment so as to prevent not to make the same mistakes again. Accordingly, the compensation for the damages like this should be increased higher than now.

6. for the problem about the limitation of the lawsuit that is specified for ten years, it should be expanded longer than now in order that the affected consumers will be more protected. This is because the dangers of some products have greatly affected from the affected consumers themselves to their grandchildren for more than ten years.

7. for the problem regarding a source of money used for the compensation of the damages, it is proposed that such a source should be set up in the form of the fund so that the

SPU CHONBURI

compensation of the damages to the affected consumers will be efficiently managed and also the manufacturers may be part of this fund to donate their money for it.

This law, though being a new issue, is in line with the conditions of society and economy in Thailand that are rapidly changed, particularly in this consumptionism era to protect the consumers who have been taken advantages of for a long time. Also, the manufacturers will be urged to produce their products with thigh quality and safety, and in doing so the Thai products become more standard able and are widely accepted. What surely follows is grossly the good reputation of Thailand in the years to come.

SPU CHONBURI